

Beszámoló a Fialat Kutatók Akadémiája 2020 májusa és 2021 áprilisa között végzett munkájáról

1. Az MTA társulási szerződés előkészítése

2020. szeptember 7-én Török Péter és Dékány Éva társelnökök tárgyalást folytattak Freund Tamással, az MTA elnökével, az MTA és az FKA között kialakítandó írásbeli együttműködési stratégia tartalmáról.

2021 tavaszán az FKA elkészítette az MTA és az FKA között kialakítandó írásbeli együttműködési stratégia („Társulási Szerződés”) első vázlatát. A dokumentumot az MTA Jogi és Igazgatási Főosztálya áttekintette és több helyen kiegészítette illetve módosította. A kiegészítéseket és módosításokat a tagság rendkívüli taggyűlés keretében tárgyalta. A rendkívüli közgyűlés által jóváhagyott dokumentum jelenleg az MTA Jogi és Igazgatási Főosztály jóváhagyására vár.

2. Részvétel az Academia Europaea budapesti tudásközpontjának munkájában

2020 decemberében megalakult az Academia Europaea Budapest Regional Knowledge Hub, melynek tudományos igazgatója Lovász László. A központ négy tematikus missziót indított, melyek mindegyikét egy Academia Europaea tag és — az MTA felkérése alapján — egy FKA tag vezeti társelnökként.

- Methodology of science education (szenior társelnök: Pléh Csaba pszichológus, junior társelnök: Novák-Gselmann Eszter matematikus)
- Danube region (szenior társelnök: Báldi András ökológus, junior társelnök: Solymosi Katalin növénybiológus)
- Widening European participation (szenior társelnök: Kondorosi Éva, az ERC volt alelnöke, biológus, junior társelnök: Toldi Gergely neonatológus)
- Urban sustainability (szenior társelnök: Stépán Gábor gépészmérnök, junior társelnök: Török Péter növényökológus).

Az ünnepélyes megnyitóra 2020. december 9-én került sor Zoom konferencia formájában. A missziók társelnökei mellett az FKA-t Kubinyi Enikő is képviselte a fiatal kutatók mentorálásának fontosságáról és saját ERC pályázatához kapcsolódó kutatásairól tartott előadással.

Részletek: <https://www.youtube.com/watch?v=jdpBUxEinoE&t=2s>

3. Az alapszabály módosítása

2021. április 8-án az FKA rendkívüli taggyűlést tartott, melyen a taggyűlés 100%-os szavazati aránnyal módosította az FKA Társulási Megállapodását (Alapszabályát). Emellett a tagválasztási folyamat is módosult az elmúlt két év alatt kialakult gyakorlatnak megfelelően az MTA Jogi és Igazgatási Főosztályával való egyeztetést követően.

Az aktuális alapszabály az alábbi linkeken található:

https://mta.hu/data/dokumentumok/FKA/FKA_alapszab%C3%A1ly_v%C3%A9gleges_m%C3%B3dos%C3%ADtott.pdf

4. Állandó munkabizottságok alakulása

2020 júniusában megalakult az FKA hat állandó munkabizottsága, a Kommunikációs Bizottság, a Fiatal Kutatói Életpálya Bizottság, a Gazdasági és Jogi Bizottság, a Kisgyermekesek és Kutatónők Helyzetével Foglalkozó Bizottság, a Nemzetközi Bizottság és az Állandó Programok Szervezőbizottsága. A munkabizottságok részletes feladatai a [honlapunkon](#) találhatóak.

5. Együttműködés az NKFIH-val

2020. szeptember 3-án az FKA delegáltjai a fiatal kutatók számára kiírt pályázatokkal kapcsolatban **tárgyaltak az NKFIH képviselőivel**. A delegáltak a “Magyarországi kutatási pályázatok és ösztöndíjak fiatal kutatói szemmel. Általános irányelvek és ajánlások a Fiatal Kutatók Akadémiájától” című, FKA-hoz köthető publikáció (részletesen ld. a publikációknál) alapján még a nyár folyamán ajánlásokat fogalmaztak meg az NKFIH pályázataival kapcsolatban. E tárgyalások folytatásaként 2020. november 2-án megküldtünk az NKFIH-nak egy, az OTKA pályázati kiírásokra reflektáló, konkrét módosítási javaslatokat tartalmazó dokumentumot is.

2020. október 15-én megküldtünk az NKFIH részére egy, a [tudomanymetria.com](#) oldallal **kapcsolatos észrevételeket**, véleményeket, javaslatokat tartalmazó dokumentumot.

Az OTKA PD, FK és K pályázati kiírásokkal valamint a tudomanymetria.com-mal kapcsolatos javaslataink egy (kisebb) része megfontolásra és beépülésre került a 2021 évi kiírásba.

2021. január 28-án és február 1-én az NKFIH-val közös szervezésben valósult meg az “**OTKA workshop 2021**” nevű online tájékoztató (részleteket ld. a rendezvényeknél)

2021. március 25-én írásbeli javaslatot tettünk az NKFIH részére egy ún. **reintegrációs pályázat** kialakítására, mely (az elsősorban gyermekvállalással összefüggő) karriermegszakítás után visszatérő kutatókat segítené egy speciális pályázati konstrukcióval pályájuk újraindításában. 2021. március 26-án levélben kértük Novák Katalin családokért felelős tárcanélküli minisztert, hogy támogassa ezen reintegrációs pályázati javaslatunk megvalósítását, amire április végéig nem kaptunk választ.

6. A FKA által szervezett rendezvények, illetve rendezvények a FKA részvételével

- **IV. Fiatal Kutatók Fóruma.** A rendezvény témája “Az MTA Doktora cím megszerzése: felkészülés, követelmények, eljárásrend” volt, ami a járványügyi helyzetre való tekintettel kivételesen nem az MTA Közgyűlés hetében, hanem a Magyar Tudomány Ünnepe Programsorozathoz kapcsolódóan került megrendezésre. Időpont: 2020. november 30. Helyszín: Zoom
Részletek és felvétel az eseményről: <https://mta.hu/fka/iv-fiatal-kutatok-foruma-a-2020-as-mtu-kereteben-111022>
- “**OTKA workshop 2021**”. Az NKFIH munkatársai a nagyszámú érdeklődőre való tekintettel két alkalommal ismertették a hazai alapkutatási pályázatok elkészítésével kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat és újdonságokat, valamint praktikus tanácsokat adtak a pályázatok hatékony összeállításához.
Időpont: 2021. január 28. és február 1. Helyszín: Zoom

FIATAL KUTATÓK AKADÉMIAJA

Részletek: <https://mta.hu/fka/otka-workshop-2021-január-28-1400-1530-111187>

- **„Hitelesen a vakcinákról: A COVID-19-védőoltás mint tudománykommunikációs kihívás”** c. tudománykommunikációs rendezvényünk keretében fiatal kutatók szólítottak meg elsősorban fiatal laikusokat.
Időpont: 2021. február 3. Helyszín: Zoom
Részletek és felvétel az eseményről: https://mta.hu/tudomany_hirei/hitelesen-a-vakcinakrol-a-covid-19-vedooltas-mint-tudomanykommunikacios-kihivas-111213
- Máté Ágnes és Dékány Éva a Tilos Rádióban A tudás és a hatalom című műsor vendégeiként beszéltek az FKA eddigi tevékenységéről és további terveiről.
Időpont: 2020. május 26.
Részletek: <https://archive.tilos.hu/cache/tilos-20200526-180000-195000.mp3>
- Az OECD által készített ‘Research Precariat’ felméréshez kapcsolódóan az OECD interjút készített a hazai fiatal kutatók helyzetéről két FKA taggal. A témák között szerepelt a 2018-as felmérés és egyéb tapasztalatok, különös tekintettel a határozatlan idejű állások problematikájára.
Időpont: 2020. augusztus 11.
- Egy OECD workshop “Equal opportunities and diversity” szekciójában felkérésre Solymosi Katalin tartott előadást a 2018-as FKA felmérés nőkre, és kisgyermekesekre vonatkozó részeiről.
Időpont: 2020. november 26-27.
Részletek és az előadás videója elérhető itt: <https://community.oecd.org/events/4551>
- Toldi Gergely nyilatkozott az FKA COVID-19 workshop kapcsán a Katolikus Rádióknak.
Időpont: 2021. február 13.
Részletek: az interjú hanganyaga 10:05-17:05 között visszahallgatható [itt](#).
- Solymosi Katalin interjút adott az ELTE UNiverzum és az Országút folyóiratoknak a YAE-ről és az FKA-ról, valamint a Nők a Tudományban Egyesület és a pécsi Nők nehezített pályán kezdeményezés által szervezett “Nők a tudományban” konferenciához és a Nők és Lányok a Tudományban Világnapjához (február 11.) kapcsolódóan nyilatkozott az Euronews-nak is.
Időpont: 2021 február 13.
Részletek: <https://hu.euronews.com/2021/02/11/a-jarvany-tovabb-rontott-a-noi-kutatok-egyebkent-sem-konnyu-helyzeten>

7. Az FKA tagjai a koronavírus elleni küzdelemben

- 2020 májusában az MTA Kommunikációs Főosztály munkatársai interjút készítettek az FKA három tagjával, [Csuka Dorottya](#)val, [Csupor Dezső](#)vel és [Toldi Gergely](#)vel részben a koronavírus járvánnyal kapcsolatban.
- A honlapunkon és a Facebook oldalunkon közzétettünk egy [válogatást nyílt hozzáférésű online tudományos tartalmakról](#), melyekre a koronavírus járvány alatt kiemelkedő szükségessége volt a kutatóknak.

FIATAL KUTATÓK AKADÉMIAJA

- 2021. február 3-án tudománykommunikációs rendezvényt szerveztünk **“Hitelesen a vakcinákról: A COVID-19-védőoltás mint tudománykommunikációs kihívás”** címmel (bővebb ismertető a rendezvényeinknél).

8. A magyar tudományosság képviselése a nemzetközi tudományos életben

2020. augusztus 13-án az FKA online **információs fórumot tartott a Global Young Academy tagválasztásával kapcsolatban** az érdeklődő magyar kutatók számára, azzal a céllal, hogy előmozdítsa a hazai fiatal kutatók tagfelvételét és képviselését a szervezetben.

2020. július 4-5-én az FKA delegáltjai (Toldi Gergely és Solymosi Katalin) részt vettek az **European National Young Academies (ENYA) virtuális ülésén**, mely a Young Academies Science Advice Structure (YASAS) szervezet megalapítást készítette elő. A **YASAS 2020. december 2-án alakult meg** hivatalosan; a szervezetbe az FKA Toldi Gergelyt delegálta képviselőnek. A szervezet a 2021-ben induló SAPEA 2.0 új, hatodik oszlopaként (az Academia Europaea, az ALLEA, az EASAC, a FEAM és az Euro-CASE mellett) fogja reprezentálni a fiatal kutatókat.

2020. szeptember 22-én a globális, First ever on-line **Young Academies Meeting**-en az FKA delegáltjai (Dékány Éva és Toldi Gergely) képviselték a magyar fiatal kutatókat. Az ülés témái között szerepelt a San Francisco Declaration of Research Assessment (DORA), a fiatal akadémiák tagságán belül a diverzitás erősítése, és a fiatal akadémiák finanszírozásának kérdése.

Részletek: <https://globalyoungacademy.net/first-ever-online-worldwide-young-academies-meeting/>

2020 októberében Solymosi Katalin FKA vezetőségi tagot a **Young Academy of Europe vezetőségi tagjává** választották. A vezetőségben a szélesebb európai részvételért és tagtoborzásért felelős ‘recruitment vice-chair’ pozíció betöltésére kapott megbízást.

A Lengyel Fiatal Akadémia kezdeményezésének keretében elkészült nyílt levél ‘Open letter from Early-Career Researchers opposing cuts to the Research and Innovation programs of the proposed European Union budget 2021-2027’ aláíróihoz az FKA is csatlakozott.

Részletek: <https://amu.pan.pl/en/budgetary-cuts/>

2021. március 8-án a Young Academy of Europe tagjai közé választotta Ercsey-Ravasz Mária Magdolna FKA tagot.

9. Publikációk

Magyarországi kutatási pályázatok és ösztöndíjak fiatal kutatói szemmel. Általános irányelvek és ajánlások a Fiatal Kutatók Akadémiájától című cikkünk megjelent a *Magyar Tudomány* c. folyóiratban. A tanulmányban ajánlásokat fogalmazunk meg a hazai pályázatok kiírói felé (*Magyar Tudomány* 181/5, 703–712 DOI: 10.1556/2065.181.2020.5.12).

Cikk: https://mersz.hu/hivatkozas/matud_f41684#matud_f41684

Fiatal kutatók nehézségei a COVID-19 járvány alatt címmel megjelent a *Magyar Tudomány* vita, vélemény rovatában a 2020 áprilisában készült COVID-19 nyilatkozatunk kismértékben

FIATAL KUTATÓK AKADÉMIAJA

kibővített, jegyzetelt változata (*Magyar Tudomány* 181/12, 1688–1697 DOI: 10.1556/2065.181.2020.12.13).

Cikk: https://mersz.hu/dokumentum/matud202012_20

Tagjaink dolgoznak egy kézíraton a Fiatal Akadémiáknak a társadalom, a tudományos közösség és a fiatal kutatók szempontjából fontos aktivitásáról, melyet terveink szerint a Nature Careers rovatába nyújtunk majd be.

Szintén előkészületben van a Young Academy of Europe 2020 nyarán, több FKA tag részvételével megvitattott, a COVID-19 járvánnyal kapcsolatos kérdőívének publikálása is szintén a Nature Careers rovatban.

8. Egyéb tevékenységek és eredmények

A 2020-as évi rendes taggyűlés (a koronavírus járványra való tekintettel a szokásos májusi időpont helyett) szeptember 3-án, hibrid formában zajlott az MTA Székházának Dísztermében és Zoomon. Erdei Anna, az MTA főtitkárhelyettese köszöntője után az FKA társelnökei beszámoltak a szervezet 2019-2020-as munkájáról, bemutatták a 12 új FKA tagot, illetve zárt ülésen a tagság megvitatta a szervezet stratégiáját és az MTA-val való együttműködés részleteit. Részletek: <https://mta.hu/fka/tizenket-uj-tag-es-a-vezetoseg-bemutatasaval-lezajlott-a-fiatal-kutatok-akademiajanak-kozgyulese-110856>

A FKA 2020/2021-es vezetőségének mandátuma 2021. április 30-án lejárt. Az **új vezetőség megválasztása** 2020. április 27. és 29. között elektronikus anonim szavazás keretében zajlott. A 2021/2022-es periódusra Török Péter és Solymosi Katalin társelnököket választotta; a vezetőségi tagok: Bálint Erika, Dömötör Orsolya, Kecskés Gábor, Máté Ágnes, Tóth György.

A „Fiatalok munkakörülményei és sikertényezők az akadémiai pályán” munkacímű felmérés elkészítéséhez szükséges anyagi forrást a Corvinus Egyetem Lengyel Balázs kutatásvezető rendelkezésére bocsátotta. A felmérés a Corvinus Egyetem, a KRTK, a TÁRKI, az MTA Könyvtár és az FKA együttműködésében valósul meg 2021 folyamán.

2020. december 10-én levelet küldtünk a Bolyai Kuratórium elnökének, Tulassay Tivadarnak. Ebben arra kértük a Kuratóriumot, hogy a pályázati korhatárba méltányossággal beszámításra kerülhessen a gyermeknevelési céllal igénybe vett igazolható távollét. Kértük továbbá, hogy a pályázat értékelési rendszert nyissák meg a 2021. évi pályázat beadása előtt, és a 2020. évi pandémia miatt halasztással záró korábbi nyertesek is kapjanak értékelést, ezáltal pedig ne maradjanak ki egy teljes évig az újr pályázás lehetőségéből. Levelünkre a Kuratórium elutasító választ küldött.

A 2020-as évben elindult az FKA [Wikipédia oldala](#) és [YouTube csatornája](#).

2020. szeptember 25-én az FKA tagjai egyeztettek a Nők a Tudományban Egyesület és a pécsi “Nők nehezített pályán” kezdeményezés képviselőivel az együttműködési lehetőségekről.

2021 tavaszán közzétettük pályázati felhívásunkat az FKA [Bolyai-mentorprogramjára](#). A program hangsúlyozottan kísérleti jelleggel, és a hasonló mentorprogramokra való igények felmérésének céljával indult; a Bolyai-kuratórium munkájától függetlenül. A nyertes pályázók az FKA tagjai közül kikerülő mentoroktól kaptak tanácsot pályázati anyaguk fejlesztésével kapcsolatban, pályázónként 2 konzultáció keretében. A kutatói szolidaritás elvét érvényesítve

FIATAL KUTATÓK AKADÉMIÁJA

a mentoráltak kötelezettséget vállaltak arra, hogy a mentorprogram következő fordulójában maguk is segítsék tanácsaikkal más fiatal kutatók pályázatát.

Kelt Budapesten, 2021. június 26-án.

Dékány Éva és Török Péter

a FKA társelnökei